

Luumittari

Blomrismätare
Aspitates gilvaria

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Luumittari on 27–33 mm kokoinen perhonen. Sen etusiivet ovat kermanvalkeat, ja niissä on himmeä keskipilkku. Takasiivet ovat valkoiset. Toisinaan takasiivissä erottuu himmeinä kaariviiru ja keskipilkku. Etusiiven poikki kärjestä viistoon lähes siiven takareunan puoliväliin kulkee vain yksi tummempi kehnäinen viiru.

Elinympäristö ja levinneisyys

Luumittari on avoimien soiden perhonen. Sen elinympäristöjä ovat aukeat rämeet ja erityisesti niukkakasvuiset nevaluot ja turvepohjaiset heinittyneet suon kohdat. Aikuiset perhoset lentävät hitaasti lepatellen lähellä maanpintaa aikaisin aamulla, iltapäivisin ja iltaisin. Laji lähtee jaloista lentoon myös päivällä. Luumittaria esiintyy etenkin eteläisessä Suomessa. Lisäksi lajista on hajalöytöjä Keski-Pohjanmaalta ja Suomenselän alueelta.

Nykytila ja uhkatekijät

Idänritariyökkönen on mantereista ilmastoa suosiva laji, joka on vetäytynyt pohjoiseen viimeisten 20 vuoden aikana. Idänritariyökkösen levinneisyysalue on pienentynyt voimakkaasti. Lajin on taantunut ilmastomuutoksen takia. Ilmastomuutoksen lisäksi sitä uhkaavat tulevaisuudessa myös sopivien vanhojen metsien hakkuut, metsien puulajiston yksipuolistuminen, haapojen väheneminen ja haapajakumon katkeaminen lajin elinympäristöissä.

Hoitosuositukset

Idänritariyökkösen elinympäristöjä tulisi käistellä vain paimintahakkuilla tai jatkuvan kasvatuksen periaatteella. Lajin elinympäristöissä tulisi säästää haavat ja huolehtia haapajakumon säilymisestä. Myös pajujen ja poppeleiden säästämisestä laji saattaa hyötyä.

Lähteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2014. Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 822 s.

Suomen Lajitietokeskus, idänritariyökkönen. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.62324> Viitattu 23.11.2022.

Kuva: Pekka Malinen, CC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)